

FOTO: OSCAR FRANZEN

– en inspirationsdag för klimathjältar

Det finns ett samband mellan den globala uppvärmningen och hur man bäst kör på en vändtegel. På vår temadag Sol, vind & gödsel i Kolmården fick vi ta del av en rad experters högmotiverande föreläsningar på olika nivåer.

Planeten befinner sig riskabelt nära gränsen för de två graders temperaturförhöjning som brukar anges som kritiska för en ekologisk kollaps – det är ett nästan handlingsförlamande hemskt scenario vi fick beskrivet för oss av professor *Johan Rockström* från Stockholm Environment Institute. Men det ekologiska lantbruket är en del av det systemskifte som krävs för en uthållig livsmedelsförsörjning – och det var den uppförande och inspirerande delen av budskapet där vi fick hjälp med lösningar av professor *Erik Steen Jensen* och forskaren *Johanna Björklund*. Energirådgivaren *Christer Johansson* från LRF-konsult gav oss också en rad bra tips för att spara energi på gårdsnivå. Av författaren till bl a Olja och Svart jord *Gunnar Lindstedt* fick vi också en bild av

lantbruket och odlingsjorden som riktig hårdvaluta i en värld efter Peak Oil – oljetoppen. Tre av våra lantbrukarkollegor – *Börje Johansson*, *Eva von Heideken* och *Carl-Erik Ehrenkrona* – berättade också om hur de arbetar med att förverkliga idéer på sina egna gårdar.

Professor Johan Rockström:

Uppdaterade klimatprognoser visar att det man tidigare såg som ”worst case scenario” nu blivit huvudscenarier. Johan Rockström sammanfattade de tre viktigaste dramatiska slutsatserna från Köpenhamnsmötet:

- En förväntad ökning av havsnivån på mer än 1 m det här seklet.
- Temperaturkurvan går rakt uppåt.
- Haven klarar inte längre att fungera som koldioxidbuffert.

Vi befinner oss också riskfyllt nära det som forskarna kallar ”unexpected abrupt tipping point”, dvs ett läge där gränserna är töjda så långt det går och där en ytterst liten föränd-

ring kan få hela ekosystemet att löpa amok eller kollapsa. Naturen är vår bästa vän väldigt länge, den buffrar och anpassar sig men när påfrestningarna har blivit för stora blir raset mycket stort, snabbt och i viss mån oförutsägbart.

Det gigantiska miljöproblemet uppvärmningen kompenseras av ett annat gigantiskt problem, nämligen luftföroreningarna som förhindrar solinstrålningen. Det handlar i det här läget om att inte enbart stirra sig blind på isolerade klimatfrågor. Biodiversitet och färskvatten är t ex viktigt för att göra planeten säker. Med jordbrukssystem som bevarar vattnet kan det räcka till många fler människor. Jordbruket har en nyckelroll för att göra planeten säker och kan i en ny roll bidra med att binda oerhört mycket kol. Det ekologiska lantbruket står redan idag för en låg ökning och hör inlagring av kol.

Författaren Gunnar Lindstedt:

Metallarbetarförbundet borde se till att arbetarna på Saab som nu förlorar jobbet får lära sig att odla potatis!

FOTO: MAJA KARLSSON

Författaren Gunnar Lindstedt sålde många exemplar av sin bok Svart Jord till stämmodeltagarna. Här är det Marie Anne Björk Nylander som får sin bok signerad.

Det är ingen som överlever på att gå ”söka jobb-kurser”, men har man en bit jord kan man odla sin mat. Det var kontentan i Gunnar Lindstedts föredrag. Hushållsjordbruket var det som gjorde att folk klarade sig i när Sovjet brakade ihop, och än idag odlas 60 % av potatisen och grönsakerna i Ryssland i de egna odlingstäckorna.

Gunnar Lindstedt lägger i sitt framtidsscenario större fokus på att oljan kommer att ta slut än på klimatteffekten. Den absoluta bristen på energi kommer att tvinga fram ett systemskifte där arbetskraften måste tillbaka till landsbygden och livsmedelsproduktionen. Kostnaden för att framställa mat måste få genomslag i matpriserna – det är inte dieselskatten som ska sänkas. Vi måste tillbaka till en lokal konsumtion och produktion av maten.

Professorn i växtodling Erik Steen Jensen

Dagens ekologiska lantbruk är en station på vägen från det konventionella lantbruket till det uthålliga lantbruket. Det uthålliga lantbruket är ett system som är helt självförsörjande på både energi och växtnäring genom recirkulation av näringsämnen, utnyttjande av ekosystemtjänster, förnyelsebara energikällor och minimerade förluster ut ur systemet. Dagens ekologiska lantbruk är däremot fortfarande beroende av import av både fossil energi och växtnäring från det konventionella lantbruket samtidigt som stora mängder näring läcker ut i samhället utan att föras tillbaka till åkerjorden.

Det ekologiska jordbruket måste arbeta med sina självförsörjningsfrågor och multifunktionalitet för att närma sig det uthålliga lantbruket.

Forskaren Johanna Björklund

Jordbruket är en klimatbov och enligt LCA-analyserna är ekologiskt lantbruk bara marginellt bättre. Men livscykelanalysen sätter systemgränser runt den enskilda produkten och kan inte heller hantera mångfunktionalitet. Ekolantbrukets fördelar ligger oftast på en strukturell nivå.

För att sluta vara klimatbov och istället bli klimathjälpte måste jordbruket:

- bygga på kretslopp och kväveeffektivitet
- samla kol i mark och växter
- föda upp djuren på grovfoder och matrester
- använda sig av förnybar energi-produktion
- producera för lokal konsumtion
- fasa ut behovet av fossil energi genom att hela samhället fasar ut det

Jordbruk kommer alltid att producera viss mängd växthusgaser, men morgondagens uthålliga lantbruk kan kompensera dessa utsläpp genom att samla in koldioxid i mark och växter. Det viktigaste redskapet för att göra jordbruket till en kolfälla är biologisk mångfald på alla nivåer: inom fält, mellan fält, på gårdar, i bygder och i en ekologiskt anpassad skala. Mångfald, mångfunktionalitet och kretslopp i lämplig skala kan göra jordbruket till klimathjälte istället för bov.

Dokumentation

Vi gjorde röstinspelning av alla föredragen och du kan nu lyssna på dem från vår hemsida www.ekolantbruk.se Där finns också föreläsarnas Powerpointpresentationer.

HS Certifiering - ditt lokala alternativ för ekologisk certifiering i södra Sverige.

www.hscertifiering.se

- » Fasta priser
- » Erfarna revisorer
- » Smidig administration

Kontakta oss på 0480/156 70 eller på info@hscertifiering.se

